

Januari 2020

Aanvullende beurs

De aanvullende beurs is een onderdeel van de studiefinanciering. Als je ouders weinig of niet kunnen meebetalen aan je opleiding, kun jij een aanvullende beurs krijgen. Dit gebeurt op basis van hun inkomen, het aantal kinderen dat ze verzorgen en of je ouders een studieschuld terugbetalen. Als je binnen 10 jaar je diploma haalt, dan wordt de aanvullende beurs omgezet in een gift.

Je vraagt studiefinanciering aan bij DUO. Kijk op www.duo.nl voor meer informatie.

Aanmelddeadline

De aanmelddeadline is de datum waarop je je uiterlijk kunt aanmelden voor een opleiding. Voor een opleiding met numerus fixus is de aanmelddeadline 15 januari. Voor een opleiding met vrije instroom is dat 1 mei.

Associate degree

De Associate degree (Ad) is een tweejarige studie in het hoger beroepsonderwijs (hbo) en zit qua niveau tussen mbo-4 en hbo-bachelor in.

Je kunt met de Associate degree starten als:

- je een mbo-4-diploma hebt en graag wil doorleren, maar een vierjarige hbo-bacheloropleiding te lang vindt.
- je werkt (op mbo-4- of havo-niveau) en je graag verder wil specialiseren in je beroep.
- je een havo- of vwo-diploma hebt, maar (nog) geen vierjarige hbo-bacheloropleiding wilt volgen.

Als je niet beschikt over de juiste vooropleiding (havo-, vwo- of mbo-niveau 4-diploma) dan is het soms mogelijk om een toelatingsonderzoek te doen. Dit kan per hogeschool verschillen. Op de site van de instelling kan je zien of ze een toelatingsonderzoek aanbieden.

Als je de Associate degree hebt afgerond, kun je met je wettelijk erkende diploma doorstromen naar de vervolgfase van de hbo-bachelor, of gaan werken.

Afstudeerrichting

Sommige opleidingen bieden specifieke afstudeerrichtingen. Het begin van de opleiding is dan algemeen van aard, maar daarna (bijv. in je derde studiejaar) kun je je specialiseren in een bepaalde richting.

Let op: sommige instellingen gebruiken het begrip varianten in plaats van afstudeerrichting.

Bindend studieadvies (BSA)

Als je te weinig studiepunten haalt in het eerste jaar, kun je een bindend studieadvies (BSA) krijgen om met je studie te stoppen. Je mag je dan wel inschrijven voor een andere opleiding.

Bachelor

Een bacheloropleiding is de eerste fase van een opleiding aan een hogeschool of universiteit. Aan de hogeschool duurt de bachelor vier jaar, op de universiteit drie jaar. Een masteropleiding is hierna vaak een logisch vervolg. Als je de opleiding hebt behaald, ontvang je een bachelortitel. Dit is een titel die internationaal gebruikt wordt. De bachelortitel mag je achter je naam vermelden. Er zijn verschillende varianten, afhankelijk van de opleiding die je hebt gevolgd (bijv. Bachelor of Science (BSc), Bachelor of Arts (BA) of Bachelor of Economics (BEC).

Contacturen

Contacturen vallen onder de tijd waarin studenten en docenten op school bij elkaar komen voor studiegerelateerde zaken. Er bestaan geen wettelijke voorschriften voor het aantal contacturen in het hoger onderwijs. Hogescholen mogen zelf bepalen hoe zij de onderwijstijd inzetten. Er zijn wel afspraken over de studielast. De studielast voor een studiejaar is 60 studiepunten.

Collegegeld

Het collegegeld is het geld dat je betaalt om aan een universiteit of hogeschool te mogen studeren. Er zijn twee soorten collegegeld: het wettelijk collegegeld en het instellingscollegegeld. Het bedrag dat je betaalt, hangt af van je achtergrond en het type onderwijs.

¹ Voor de omschrijving van de meeste begrippen is www.studiekeuze123.nl gebruikt.

Duaal

Bij een duale studie worden studeren en een betaalde baan afgewisseld of gecombineerd. Anders dan bij deeltijd, vullen werk en studie elkaar aan. Zonder passend werk kun je geen duale opleiding volgen.

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) regelt namens het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) de studiefinanciering, de OV-studentenkaart (studentenreisproduct) en de inschrijving in het (hoger) onderwijs. Meer informatie vind je op www.duo.nl.

Deeltijd

Bij een studie in deeltijd ga je naast je baan één, twee of drie dagdelen per week naar de hogeschool of universiteit. Dit gebeurt vaak in de avonden. Je staat als deeltijdstudent ingeschreven. Van het deeltijdonderwijs maken vaak volwassenen gebruik. Zij combineren hun studie met hun werk en privéleven. Daarom zijn er verschillende vormen waarin het onderwijs wordt aangeboden, zoals klassikaal, avondonderwijs, afstandsonderwijs of leren op de werkplek. Je hebt geen recht op studiefinanciering als je een studie in deeltijd volgt.

Deficiëntieonderzoek (toelatingsonderzoek)

Het kan zijn dat je in het bezit bent van een havo- of vwo-diploma met een profiel dat toelating biedt tot de opleiding van je keuze, maar waarin één of meer verplichte eindexamenvakken ontbreken. Dit heet deficiëntie. Er is wettelijk bepaald dat je deze achterstand weggewerkt dient te hebben voordat je begint aan de opleiding. Studenten die willen starten met een opleiding, maar niet voldoen aan de nadere vooropleidingseisen kunnen deelnemen aan een zogenaamd voortentamen om toch toelaatbaar te zijn. Je hebt voortentamens voor de vakken biologie, natuurkunde, scheikunde en wiskunde A/B. De Centrale Commissies Voortentamen (CCVX) is verantwoordelijk voor deze toelatingsexamens.

Instellingen bieden ook regelmatig een deficiëntieonderzoek aan. Dit onderzoek bestaat bijvoorbeeld uit het toetsen van jouw kennis over onderwerpen die voor de gekozen opleiding relevant zijn. Op basis van deze toetsen bepaalt de instelling dan of je toegelaten wordt of niet.

Als je 21 jaar of ouder bent en je wilt een opleiding doen, maar je hebt niet de juiste vooropleidings-

eisen, dan kun je een 21+ toelatingsonderzoek (colloquium doctum) doen.

DigiD

Je hebt een DigiD (met een sms-functie) nodig als je je wilt aanmelden voor een opleiding. Heb je nog geen DigiD, vraag deze dan op tijd aan bij www.digid.nl, want het duurt even voordat je deze ontvangt.

ECTS

Je studielast wordt uitgedrukt in studiepunten (ECTS) volgens een internationaal Europees systeem. Voor elk vak is vastgesteld hoeveel studiepunten (ECTS) je daarvoor krijgt. Voor een vierjarige hbo-bachelor moet je 240 ECTS-studiepunten hebben. Eén studiepunt (1 ECTS) staat voor 28 uur studie.

Functiebeperking

Zo'n 16,5% van de studenten heeft in meer of mindere mate een functiebeperking. Dit kan bijvoorbeeld een lichamelijke of zintuigelijke handicap zijn (zoals gehoorproblemen, dwarslaesie, etc.) of een chronische ziekte (bijv. diabetes). Maar ook dyslexie, autisme en psychische problemen worden gezien als oorzaak van een functiebeperking. Voor studenten die bij het volgen van een opleiding last hebben van hun beperking bieden onderwijsinstellingen diverse oplossingen. Denk bijvoorbeeld aan het aanpassen van het rooster en tentamentijdverlenging.

Fixusopleiding

Sommige opleidingen hebben een beperkt aantal plaatsen. Zij stellen dan vaak een numerus fixus in; de opleiding heet dan een fixusopleiding. De aanmelddeadline voor een fixusopleiding is 15 januari. Via een selectie wordt vastgesteld welke studenten een plaats aangeboden krijgen.

Hoorcollege

Een vorm van college waarin de docent mondeling de lesstof overbrengt aan een groep studenten. Vaak gebeurt dit in een grote collegezaal.

Honours programma

Een Honours programma is een aanvullend programma voor gemotiveerde en talentvolle bachelor- of masterstudenten dat door veel hogescholen wordt aangeboden. Dit programma kenmerkt zich door intensieve (avond)colleges gegeven door topdocenten, kleine groepen, betrokkenheid van studenten, zelfstudie en dis-

cussie. Veel nadruk ligt op academisch-wetenschappelijke vaardigheden zoals onderzoeken, het schrijven van essays en het houden van presentaties. Studenten worden voor het programma geselecteerd op basis van behaalde studieresultaten en motivatie.

Hbo

Hbo is de afkorting voor hoger beroepsonderwijs; het onderwijs dat de hogeschool aanbiedt.

Lening

De lening is een onderdeel van de studiefinanciering. Als je extra geld nodig hebt om de kosten rondom je opleiding te betalen, kun je lenen. Je hoeft niet maximaal te lenen, minder mag ook. Dit bepaal je zelf. Je kunt je lening maandelijks aanpassen of opzeggen. De lening moet je na je opleiding altijd terugbetalen, met rente.

Je vraagt studiefinanciering aan bij DUO. Kijk op www.duo.nl voor meer informatie.

Master

Een masteropleiding volg je na je bacheloropleiding. De masterfase duurt meestal één of twee jaar. Wanneer je een masteropleiding hebt afgerond, ontvang je een mastertitel. Je mag dan MSc (Master of Science) of MA (Master of Arts) achter je naam zetten. Dit is een internationale titel.

Meeloopdag

Als je serieus geïnteresseerd bent in een studie, kun je een dagje meelopen. Informeer hiernaar bij de opleiding. Tijdens een meeloopdag krijgt een goede indruk van hoe het er echt aan toegaat op de hogeschool of universiteit.

Matching

Nadat je je hebt aangemeld voor een hbo-bacheloropleiding of een associate degree-opleiding, ontvang je een uitnodiging om deel te nemen aan een studiekeuzecheck/matching. De studiekeuzecheck is een activiteit waaraan je deelneemt bij de opleiding(en) waar je je voor hebt aangemeld. De activiteit vindt plaats voordat je daadwerkelijk start met de opleiding.

In tegenstelling tot voorlichtingsactiviteiten waaraan je deelneemt vóórdat je een keuze maakt voor een opleiding (zoals open dagen, proefstuderen of meelopen) is de studiekeuzecheck dus echt bedoeld om de keuze die je al gemaakt hebt, te checken (vandaar de naam studiekeuzecheck). Of

om te bepalen of er een match is tussen jou en de opleiding (vandaar dat het ook weleens matching wordt genoemd).

Numerus fixus

Numerus fixus betekent letterlijk: vastgesteld aantal. Voor sommige studies is een beperkt aantal plaatsen beschikbaar. Instellingen kunnen dan een numerus fixus instellen. Melden zich veel studenten aan, dan vindt er selectie plaats. Een onderwijsinstelling stelt zelf de selectiecriteria vast. Bij selectie wordt er gekeken naar eerdere onderwijsprestaties, maar ook naar bijvoorbeeld je motivatie. Voor een opleiding met numerus fixus is de aanmelddeadline 15 januari.

Onderwijs- en examenreglement (OER)

De onderwijs- en examenregeling (OER) is het document waarin de hoofdlijnen van het onderwijsprogramma - inclusief de examinering - is verantwoord en vastgelegd. In een OER moet in ieder geval staan: toelating, inhoud en inrichting van de opleidingen, onderwijsvorm, toetsing en examinering, studiebegeleiding en studievoortgang, en overgangsbepalingen. Je kunt de OER van jouw opleiding downloaden van de website van je onderwijsinstelling of opvragen bij de opleiding.

OV-studentenkaart

Je hebt als student met studiefinanciering recht op gratis openbaar vervoer. Je kunt kiezen tussen een weekkaart (vrij reizen door de week) of een weekendkaart (vrij reizen in het weekend). Je kunt je studentenreisproduct gebruiken vanaf het moment dat je studiefinanciering ingaat. Als je niet wilt lenen, kun je toch gebruikmaken van het studentenreisproduct (ov-studentenkaart). Als je binnen 10 jaar je diploma haalt, dan wordt het studentenreisproduct omgezet in een gift.

Lees meer over de ov-studentenkaart bij DUO.

Open dag

Een instelling organiseert regelmatig een open dag (of open avond) waar je meer informatie krijgt over de opleidingen. Je kunt dan ook kennismaken met studenten en docenten. En natuurlijk rondkijken in het gebouw waar jij straks misschien terechtkomt. Naast een open dag organiseren instellingen ook vaak meeloopdagen of proefstudeerdagen.

Proefstuderen

Tijdens een dagje proefstuderen vorm je samen een nieuwe klas voor één dag (of dagdeel). Iemand

van de hogeschool of universiteit heet je welkom, je wordt als groep studenten behandeld. Je volgt samen een paar vakken en krijgt een opdracht om uit te werken. Zo kun je echt de sfeer proeven van een opleiding aan een hogeschool of universiteit. Naast deze reguliere vorm van proefstuderen kun je soms ook digitaal proefstuderen.

Studiefinanciering

Als je voltijd of duaal een opleiding aan een hogeschool of universiteit volgt, heb je recht op studiefinanciering.

De studiefinanciering bestaat uit 4 onderdelen:

- lening
- studentenreisproduct (ov-studentenkaart)
- collegegeldkrediet
- aanvullende beurs

De lening en het collegegeldkrediet moet je na je opleiding terugbetalen. Als je binnen 10 jaar je diploma haalt, dan worden de aanvullende beurs en het studentenreisproduct omgezet in een gift.

Je vraagt studiefinanciering aan bij DUO. Kijk op www.duo.nl voor meer informatie.

Studierichting

Elke opleiding valt onder een zogenaamd 'domein' of een 'studierichting'. Op Studiekeuze123.nl vind je meerdere studierichtingen: Aarde en Milieu, Economie en Bedrijf, Exact en Informatica, Gedrag en Maatschappij, Gezondheid, Interdisciplinair, Kunst en Cultuur, Onderwijs en Opvoeding, Recht en Bestuur, Taal en Communicatie en Techniek.

Schakelprogramma

Als je een niet-aansluitende master wilt volgen, is het vaak nodig om een schakelprogramma (pre-master) te volgen. Dit geldt vooral bij een overgang van een hbo-bachelor naar een wo-master. In dit programma leer je de belangrijkste vaardigheden die nodig zijn voordat je aan de master mag beginnen. De lengte van het programma varieert van een aantal maanden tot een jaar. Zo'n schakelprogramma kan duur zijn, omdat je niet altijd studiefinanciering krijgt en je het dan dus grotendeels uit eigen zak moet betalen. Vraag goed naar de voorwaarden bij de instelling.

Studiekeuzecheck

Een studiekeuzecheck wordt ook wel matching genoemd. De studiekeuzecheck is een manier om te controleren of de studie die jij hebt gekozen bij

je past. Deze check kan bijvoorbeeld een gesprek zijn over je gemaakte keuze, het volgen van een proefcollege, het invullen van een digitale vragenlijst of een andere activiteit. Dit mondt uit in een advies. Krijg je een positief advies, dan is de verwachting dat je de opleiding succesvol afrondt. Het gaat er met name om dat jij als studiekeuzecheck een goed beeld krijgt van de opleiding en erachter komt of er een match is tussen jou en de opleiding.

Je hebt recht op een studiekeuzecheck als je je aanmeldt vóór 1 mei, maar kan ook verplicht worden om daaraan mee te doen als de hogeschool of opleiding dat vraagt. Meld je je pas ná 1 mei voor het eerst aan bij een opleiding, dan kan een onderwijsinstelling besluiten om je niet toe te laten of bepaalde voorwaarden te stellen aan jouw aanmelding (zoals een positieve uitslag bij een studiekeuzecheck).

Studentendecaan

De studentendecaan kan je informatie en advies geven als je vastloopt in je studie vanwege persoonlijke omstandigheden. Ook kan hij bemiddelen en doorverwijzen naar andere dienstverleners of instanties.

Studielink

Via de website van Studielink, www.studielink.nl, regelen studenten zelf hun (her)inschrijving voor een opleiding bij een hogeschool in Nederland en hun aanmelding bij de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO). Je kunt je via Studielink.nl alleen inschrijven voor opleidingen aan bekostigd onderwijs. Voor particulier onderwijs schrijf je je bij de instelling zelf in.

Studieloopbaanbegeleiding (SLB)

Studieloopbaanbegeleiding in het hbo wil eraan bijdragen dat jij je studie succesvol kunt afronden, je talenten kunt ontwikkelen en je optimaal kunt voorbereiden op je toekomst.

Studieloopbaanbegeleider (SLB'er)

Een studieloopbaanbegeleider ondersteunt jou bij je studievoortgang, het ontwikkelen van je talenten en het maken van keuzes voor je toekomst. Je kunt de SLB'er vergelijken met de mentor in het voortgezet onderwijs.

Studentenvereniging

Een studentenvereniging staat los van de studie. Als je lid wordt van een studentenvereniging ontmoet je dus studenten van allerlei studies. De activiteiten zijn vooral gericht op gezelligheid.

Studievereniging

Een studievereniging is een vereniging binnen een studie. Als je lid wordt van een studievereniging dan ontmoet je dus allemaal studenten die dezelfde studie volgen als jij. De activiteiten die door de vereniging worden georganiseerd zijn gericht op de studie en op gezelligheid.

Tussenjaar

Een tussenjaar (of breekjaar of gap year) betekent dat je een jaar vrij neemt, voordat je aan een opleiding in het hoger onderwijs begint. Tijdens zo'n tussenjaar kun je je persoonlijk verder ontwikkelen. Dat doe je bijvoorbeeld door te gaan reizen, vrijwilligerswerk (in het buitenland) te gaan doen, werkervaring op te doen, een nieuwe taal te leren of een studiekeuzeprogramma te volgen.

Toelatingseisen

Dit zijn de eisen die worden gesteld aan een opleiding om toelaatbaar te zijn. Denk bijvoorbeeld aan een bepaald profiel met specifieke vakken. Soms voldoe je niet aan de toelatingseisen voor de studie, omdat bijvoorbeeld je profiel niet aansluit. Dan kun je bijspijkeren of je kunt met een deficiëntieonderzoek aantonen dat je wel de vereiste kennis hebt.

Verkorte studie

Sommige opleidingen bieden een verkort programma voor scholieren/studenten die reeds bepaalde vaardigheden en kennis bezitten. Met een mbo-diploma op zak kun je in bepaalde gevallen een aansluitende hbo-studie verkort volgen. Sommige hogescholen kennen speciale trajecten

voor vwo-scholieren die sneller gaan dan het reguliere programma. Of studenten met een hbo-bachelordiploma op zak krijgen vrijstellingen voor een wo-bachelor, waarmee de opleiding wordt verkort. Of je in aanmerking komt voor zo'n verkorte studie hangt af van jouw individuele situatie, dus vraag bij de opleiding naar de mogelijkheden.

Voltijd

Bij een voltijdstudie volg je in principe elke dag lessen of colleges, loop je stages en doe je aan zelfstudie. Er wordt van je verwacht dat je gemiddeld 40 uur per week besteedt aan je studie. Bij een voltijdstudie heb je recht op studiefinanciering en een OV-studentenkaart.

Werkcollege

Een vorm van college aan een hogeschool waarin studenten, vaak in groepsverband, aan leeropdrachten werken.

Wettelijke collegegeld

Voor alle opleidingen die door de overheid bekostigd worden, bepaalt de overheid jaarlijks de hoogte van het collegegeld. De hoogte is aan alle onderwijsinstellingen gelijk.

Wo

Wo is de afkorting voor wetenschappelijk onderwijs; het onderwijs dat de universiteit aanbiedt.

Zelfstudie

Onder zelfstudie valt het zelfstandig studeren om de lesstof onder de knie te krijgen.

Belangrijke data

15 januari

De aanmelddeadline voor opleidingen met een numerus fixus is 15 januari.

1 februari

Als je vóór 1 februari je studiefinanciering stopt, worden je studentenreisproduct en aanvullende beurs automatisch een gift. Let op: dit kan alleen als je voor het eerst studiefinanciering krijgt voor hbo of universiteit en je in je eerste jaar stopt met je studie. Je mag daarna in hetzelfde studiejaar geen studiefinanciering meer aanvragen voor een opleiding aan het hbo of de universiteit. Dit wordt de 1 februari-regeling genoemd.

1 april

De aanmelddeadline voor mbo-opleidingen. Als je je voor deze datum aanmeldt bij een mbo-opleiding dan heb je het recht om te worden toegelaten. Ben je op zoek naar een mbo-opleiding? Kijk dan op de website www.kiesmbo.nl.

15 april

Op 15 april krijgen de studenten die hebben meegedaan aan een selectie te horen wat hun

rangnummer is (via Studielink). Melden meer studenten zich aan bij een numerus fixusopleiding dan dat er opleidingsplaatsen zijn, dan vindt er selectie plaats.

1 mei

De aanmelddeadline voor bachelor- en associate degree-opleidingen met vrije instroom is 1 mei. Als je je op uiterlijk 1 mei aanmeldt, heb je recht op een studiekeuzecheck en kun je je studiekeuze nog wijzigen tot 1 september.

1 september

De datum tot wanneer je nog kunt switchen van opleiding als je je voor 1 mei hebt aangemeld. Je behoudt dan je toelatingsrecht. Heb je je na 1 mei aangemeld voor een opleiding en wil je switchen, dan mag een opleiding je weigeren.

1 oktober

Dit is de datum vanaf wanneer je je kunt aanmelden voor een opleiding met numerus fixus (de deadline voor aanmelden is 15 januari).